

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

BRNO 1972

NÁLEZ STŘEDOVĚKÉ KERAMIKY V OLOMOUCI-OSTRUŽNICKÉ ULICI

(okr. Olomouc)

VÁCLAV BURIAN, Vlastivědný ústav, Olomouc

(Tab. 99)

V roce 1971 byly při terénních pracích na území domu č. 10 v Ostružnické ulici v Olomouci nalezeny dvě dosti zachované nádoby, typické pro 14.—15. století.

Džbán ze světle okrového materiálu se šedou skvrnou má válcový okraj s rytou šroubovicí, nad hrdlem tupé okružní na podhrdlí dvě hnědočervené linky, výduť je pokryta rytou šroubovicí, odsazené dno se stopou podsýpky, páskové prožlabené ucho vybíhá z okružní k výduť. Výška nádoby 19,5 cm.

Mísa je kónického tvaru, světle hnědě zbarvená, oboustranně vytažený okraj má slabě promáčkнутý pysk, jeho horní plocha je žlábkovaná, na stěně rytá šroubovice, dno má stopy podsýpky, výška 9 cm.

Fund mittelalterlicher Keramik in Olomouc-Ostružnická Gasse. Der Fund eines Kruges, der mit einer geritzten Schraubenlinie und einer roten Linie verziert ist und konische Schüsseln, aus dem 14.—15. Jh.

POVRCHOVÝ PRŮZKUM V TRATI „VOJŠICE“ U MALÉ VRBKY

(okr. Hodonín)

ROBERT SNÁŠIL, Slovákcké muzeum, Uherské Hradiště

Na základě hlášení byl referujícím proveden 13. 10. 1971 povrchový orientační průzkum na nově objeveném sídlišti v trati „Vojšice“ na pomezí katastru Malé a Hrubé Vrbky.¹

Ve vlastivědné i odborné literatuře se vyskytuje většinou v souvislosti s uměle navršeným útvarrem „Žižkův stůl“ několikrát i zmínka o zaniklé středověké vesnici, které bývá na základě lidové tradice přisuzováno jméno Vojšice.² Historicky však není vesnice toho jména doložena, a proto není na místě přisuzovat sídlišti jméno trati, v níž se nachází,³ jak se někdy stává.⁴ Proto budeme dále raději používat pro sídliště označení ZSV⁵ v trati „Vojšice“.

Značně rozsáhlá trať „Vojšice“ leží asi 2500 m jihozápadně od Malé Vrbky na povlovných svazích širokého údolí, protékaného v těchto místech od jihu k severu potokem, pojmenovaným dále po proudu „Radějovka“. Údolí je obklopeno návršími „Výzkum“, „Panský les“, „Kobyla“, „Bílá studna“, „Čertoryje“ a „Retinka“. Nadmořská výška dna údolí se pohybuje kolem 350 m. Údolí je pokryto loukami, porostlými zcela řídce ojedinělými listnáči. Jihozápadně, pod návrším „Retinka“, nad pravým břehem potoka, je postaveno oplocení pro dobytek, v jehož ploše je postavena dřevěná budova. Od SV k JZ protéká kolem JV části oplocení potůček, vlévající se po pravé straně do „Radějovky“. Potůčku bylo použito po úpravě jako svodnice pro odvodnění malé části luk. Tato část trati „Vojšice“ náleží do katastru Malé Vrbky. Při úpravě potůčku na svodnici byly na dně údolí, tedy při pravém břehu „Radějovky“, rozkopávány sídlištní objekty, z nichž je zvláště nápadný zbytek dna vymazávané pece. V době průzkumu byly již břehy svodnice upraveny, v horní části zpevněny kameny, ve spodní připraveny pro zatravnění. Stržená hlína z upravovaných a rozšiřovaných břehů byla vyhozena a rozprostřena ručně těsně při levém břehu svodnice. Na téže straně svodnice, zhruba po úroveň SV části oplocení byla čerstvě provedena v šířce ca 120 m a v délce ca 250 m (po hranici katastrů Malé a Hrubé Vrbky) orba. Toto místo bylo podle sdělení oráno teprve potřetí. Orba umožnila sledovat stopy po sídlišti i na této ploše. Z rozmístění profilů objektů v březích svodnice vyplývá, že sídliště dosahovalo téměř do bezprostřední blízkosti „Radějovky“. Nejblíže objekt byl vzdálen pouhých 5—6 m od břehu. Naopak orba opět umožnila stanovit horní hranici šíře zástavby. Rozptyl keramiky a objektů končí asi ve vzdálenosti 50—60 m od pravého břehu „Radějovky“. Čtyři skupiny naoraných kamenů, z nichž každá na ploše kolem 10×10 m, pocházejí pravděpodobně ze základů staveb (kamen se v okolí nevyskytuje — rostlé podloží tvoří štěrkopíský). V těchto předpokládaných destruktích je půda černá, barevně se odlišující od tmavohnědé ornice. V těchto místech se vyskytují také úlomky mazanice a keramické střepy. Na oraništi byla zjištěna i samostatně(?) stojící destruovaná kamenná pec s hliněným výmazem a zlomky keramiky. Ze situace vyplývá, že zbytky objektů se nacházejí těsně pod úrovní povrchu, v neoraném pruhu těsně při břehu potoka hned pod drnem, v orané části jsou potom objekty narušeny orbou do hloubky 15—20 cm.

Keramický materiál jako celek je možné rozdělit do tří skupin: 1. dva atypické zlomky pravěké keramiky z výduťí nádob bez možnosti bližšího zařazení, 2. keramika z druhé poloviny 12. a po-

částku 13. století, 3. keramika z druhé poloviny 13. a ze 14. století. Převažuje keramika poslední skupiny, která byla ve většině případů nalezena v prostorech kamenných destrukcí.

Průzkum se neomezil pouze na svodnici a oranisko, ale pokračoval proti proudu potoka do katastru Hrubé Vrbky, až za uměle navršený útvar „Žižkův stůl“. Za hranicí katastru Malé Vrbky je již louka, průzkum a jeho interpretace je již tedy obtížnější.

Těsně za hranicí, 10 m od břehu „Radějovky“, se zvedá 2 m nad okolní rovný terén nepravidelný útvar o průměru 5–7 m, na jehož povrchu se střídají vyvýšeninky s prohlubněmi. Původní funkce nemůže být bez výkopu zjištěna, je však jisté, že jde o útvar vytvořený lidskou činností. V úseku za katastrální hranicí bylo zjištěno šest mísovitých prohlubní, hlubokých kolem 50 cm, jejichž průměr se pohybuje od 5 do 7 m. Nálezy mazanice, vynesené činností hrabošů na dna některých z nich dovolují vyslovit závěr, že jde o archeologické objekty, nejspíše zbytky sklepů. Prohlubně vytvářejí podél potoka nepravidelnou, nestejně hustou řadu, která je na jižní straně ohraničena zaniklou cestou, přetínající téměř kolmo vodní překážku. Cesta je na pravobřeží potoka již velmi málo zřetelná. Její levobřežní průběh se projevuje nehlubokým zářezem. Na přechodu potoka je zbudován z kamenných kvádrůků můstek. Zaniklou cestu a zahloubené objekty je možné dát do jistého časového relativního vztahu, který je určen tím, že za cestu již prohlubně nepokračují. Na základě této nepřímé horizontální stratigrafie je možné vyslovit předpoklad, že objekty a cesta existovaly po nějakou dobu současně — vzájemně se respektovaly. Místo při přechodu cesty přes potok se nazývá „Zbrodek“. Sem klade lidová tradice buď druhou ZSV, které přisuzuje totožné jméno — Zbrodek,⁶ nebo sem lokalizuje vesnici Vojšice.⁷ Průzkumem bylo prokázáno, že jde o jedinou rozsáhlou ZSV, rozkládající se v části trati „Vojšice“ a v trati „Zbrodek“.

Průzkumem bylo rovněž prokázáno, že „Žižkův stůl“ je součástí této ZSV; leží v jižní třetině předpokládané zástavby. „Žižkův stůl“, pokládaný za hraniční kopec, mohly, vyvýšeninu navršenou Žižkovými vojáky⁸ nebo za tvrziště, je jediným archeologickým objektem, zkoumaným ještě před objevením samostatné ZSV. Objekt představuje téměř prý 1 m vysoký čtyřúhelník s rovnou plochou, zaoblenými hranami i rohy, s mírně svažitými stěnami, které jsou ze tří stran obklopeny mělkou, více nebo méně zřetelnou prohlubeninou, širokou 8–10 m. Čtvrtá, jihozápadní strana, spadá k hladině potoka. Plocha se jednou uvádí v rozměrech 8,7 × 8,7 m, jindy opět v rozměrech 11 × 10 m.⁹

Na základě Tribulova a Ungrova sondážního zjišťovacího výzkumu je možné rekonstruovat situaci takto: plochá vyvýšenina byla navršována patrně na původní rovný terén z materiálu, získaného těžením při hloubení obvodové prohlubně. Spodní část, kterou tu označujeme jako vrstvu I., byla nasypána z černé hlíny, mezi níž se vyskytují šterkohlinité, světle žluté čocky. Černá hlína pochází nepochybně z humusovité svrchní vrstvy terénu v místech hloubené prohlubně. Světle žluté šterkohlinité čocky nasvědčují, že hloubení zasáhlo místy i podloží, jehož materiál se dostal do nasypávaného tělesa. Barva i hlinitý materiál násypu nasvědčuje, že obvodová prohlubenina obklopující ze tří stran násyp, byla značně mělká, připustíme-li, že všechny vykopané materiály byl použit při úpravě tělesa. Ojedinelé nálezy keramických zlomků stejně jako kousků mazanice a uličků ve vrstvě I. napovídají, že materiál upotřebený k navržení tělesa, byl součástí dříve již existující kulturní sídlištní vrstvy. Na tento násyp nasedá vrstva, kterou tu označujeme jako vrstvu II. Z publikované situace sondážního výzkumu nepřímou vyplývá, že jde o primární kulturní vrstvu, obsahující většinu nálezů — střepy, uhlíky, zlomky mazanice. Směrem od potoka ke středu plochy byla vrstva silná 20–30 cm (označujeme ji tu pomocně jako vrstvu IIA), dále k JZ okraji plochy pouze 10 cm (vrstva IIB). Keramika se soustřeďovala 4–7 m od SV hrany přivrácené k vodoteči. Kulturní vrstvu IIA pro její mocnost a pro relativní množství v ní nalezené keramiky bychom mohli interpretovat jako podlaží stavby, jejíž jeden z rozměrů by se pohyboval kolem 6 m (plošný rozsah kulturní vrstvy II nebyl zjišťován, byla vyhloubena pouze jedna sonda, a to ve směru SV–JZ, kolmo k potoku). Vrstvu IIB bychom mohli vyložit jako podlaží druhé stavby nebo jako další prostor téže stavby, lidskou činností méně intenzívně zasažené. V tom případě by byla ale plocha vyvýšeniny směrem od SV k JZ — nemůžeme ale říci, v jaké šířce — zastavěna cele. Protože je však nutno počítat s jistým vnějším manipulačním volným prostorem v rámci plochy vyvýšeniny, zdá se, že tento výklad vrstvy IIB by nebyl správný. Spíše se jedná o kulturní vrstvu plochy vně stavby.

Výška plochy násypu je autory zjišťovacího výzkumu odhadnuta téměř na 1 m. Neuvádějí však, zda za základ měření byl vzat okolní rovný terén, nebo spodní část prohlubeniny. Při průzkumu konaném referujícím bylo zjištěno, že útvar se zvedá nad okolní terén maximálně 50 cm a obvodová prohlubenina je v nejnižších částech zahloubena do terénu na 30 cm. Vzhledem k možným nánosům přinesených potokem v době zvyšování hladiny, mohli bychom původní hloubku prohlubeniny odhadnout na 50 cm.

O funkci objektu uvažují J. Tribula a J. Unger jako o menším tvrzišti, opevněném ze tří stran vodním příkopem a ze čtvrté řečištěm potoka. Hypoteticky uvažují, že tu mohla stát jednoduchá čtverhranná věžovitá budova, patrně celá ze dřeva. Objekt datují na základě keramického souboru do 13. a 14. století (samostatné datování vrstvy I. — těleso násypu a vrstvy II. — kulturní vrstva, není na škodu věci přes jasnou vertikální stratigrafii publikováno).

Některé okolnosti nasvědčují, že by objekt mohl plnit i jinou funkci nežli funkci tvrziště. V této souvislosti není ani tak nápadná poměrně malá plocha vyvýšeniny jako její nepatrná výška a mělkost předpokládané původní hloubky prohlubně. Tyto indicie napovídají, že tu nebudeme moci ho-

vořit o opevnění v tom smyslu slova, zvláště když nebyly sondou při hraně násypu a prohlubně ani nikde jinde zjištěny stopy po vnitřním opevnění — palisádě. Domníváme se, že pouze takové nebo podobné opevnění by bylo v tomto konkrétním případě účinné. Opevnění nízkého tvrziště mělkým a neúměrně širokým zářezem by bylo neúčinné a vlastně pouze symbolické, což se neshoduje se znalostmi o středověkém opevnění takovýchto objektů. Hrana převrácená k potoku by byla rovněž velmi slabě chráněná, protože tento horský potok nebyl v těchto místech nikdy širší ani hlubší než je dnes. Jak předpokládají autoři výzkumu, stála na ploše dřevěná budova. Průzkum lokality zjistil, že ve vesnici, jejíž součástí je i objekt „Žižkův stůl“, existovaly přibližně ve stejnou dobu (13.—14. století) stavby, u nichž byly kamenné alespoň jejich základy; jestliže tuto skutečnost zjišťujeme u vesnických staveb, patrně zemědělských usedlostí, potom bychom ji tím spíše očekávali v téměř prostředí u tvrze feudála. V tomto kontextu by tato okolnost rovněž svědčila o jiné funkci objektu.

Situace, neodpovídající plně opevňovacímu systému tvrziště, menší plocha i malá výška podstavy napovídá, že tu mohlo spíše stávat speciální hospodářské či výrobní zařízení. Spjatost objektu s vodním tokem by potom nasvědčovala nejspíše existenci vodního mlýna.¹⁰ Jak jsem ukázal, kulturní vrstva IIA, kterou je možné považovat za podlaží stavby, byla v rámci násypu umístěna excentricky: od břehu potoka a tedy i hrany podstavy zhruba po střed podstavy. Jak je známo z obdobných případů, stála by tvrz spíše ve středu tvrziště. Samotná stavba, jak nepřímo dokazují výsledky sondážního výzkumu, byla asi dřevěná, její šířka nebo délka se pohybovala kolem 6 m. Nízký násyp potom sloužil jako ochrana dřevěných základů před případnými rozlevy potoka, které by byly jistě bez umístění na vyvýšené ploše vodou podmáčeny a rychleji by podléhaly zkáze. Celková terénní situace i blízkost narušených objektů u břehu nasvědčuje, že rozlevy nebyly rozsáhlé, a proto 50 cm vyvýšení plochy násypu nad okolní terén bylo zcela postačující k ochraně stavby proti případnému zvyšování vodní hladiny. Z tohoto hlediska bychom mohli vidět prvotní funkci prohlubeniny v získání materiálu k navržení podstavy, druhotnou v obvodu především dešťové vody z povrchu plochy podstavy do potočního koryta, neboť za normálního stavu hladiny potoka nemohla být i při předpokládané původní hloubce 50 cm vodou trvale vyplněna — nemohla trvale sloužit jako vodní opevňovací příkop.

Mlýn, v souvislosti se ZSV v trati „Vojšice“, přesněji „Zbrodek“, je vedle kostela a dvora uváděn i lidovou tradicí.¹¹ Vodní mlýny jsou na Horňácku historicky doloženy od 16. století a zvláště při Veličce jich stávalo veliké množství. Vodní mlýny byly pro Horňácko typické.¹²

Povrchový průzkum byl uskutečněn i na levobřeží potoka, stopy po sídlišti tu však zjištěny nebyly. Proto můžeme říci, že ZSV v trati „Vojšice“ byla v tomto smyslu jednořadovou potoční vesnicí, rozkládající se na ploše přibližně 700×50—60 m, delší osou orientovanou S—J, na jižní straně ukončenou cestou, na severní potom zvýšeným terénem na pravém břehu dnešní svodnice. Vesnice byla patrně založena v druhé polovině 12. století vnitřní kolonizací a zanikla z neznámých příčin na konci 14. století. V případě, že objekt „Žižkův stůl“ by bylo možné spojit s existencí mlýna, jak bylo naznačeno, potom bychom mohli předpokládat, že vesnice měla v 13. a 14. století zemědělsko-obilnářský charakter. Stopy plužin nebyly dosud na loukách zjištěny.

Protože je lokalita novodobější lidskou činností téměř neporušena a její objekty se nacházejí těsně pod zadrněným povrchem, byla by vhodným objektem pro větší archeologický výzkum.

Poznámky:

¹ Objev porušených objektů byl hlášen F. Okénkou, ředitelem ZDŠ v Hrubé Vrbce a P. Havlíkem, Hrubá Vrbka č. 27, na Ústav lidového umění ve Strážnici J. Tomešovi, který předal opět informace R. Snášilovi do Slovákého muzea v Uherském Hradišti.

Stěpový materiál získaný na místě P. Havlíkem byl předán D. Holému z katedry etnografie a historie FFUJEP v Brně, který kolekci opět předal posluchači katedry prehistorie téže fakulty, Z. Měřinskému. V době průzkumu předal P. Havlík ještě jeden okrajový stěp R. Snášilovi.

² Souhrn literatury srv. naposled v práci: J. Tribula—J. Unger, Zjišťovací výzkum na lokalitě „Žižkův stůl“ u Malé Vrbky, Referáty z I. pracovních porad mladých archeologů oblastních a městských muzeí, Příloha VVM XXII 1970, čís. 3, 95—100.

³ Srv. L. Hosák, K otázce evidence zaniklých sídlišť, II. celostátní konference o problematice zaniklých středověkých osad v Československu, Brno 1970, též přednášky, rotaprint, na str. 3.

⁴ V. Nekuda, Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu. Brno 1961, 157.

⁵ ZSV = zaniklá středověká vesnice.

⁶ Podle informátorů F. Okénky a P. Havlíka.

⁷ F. Dvorský, Vlastivěda moravská, II. Místopis, Strážnický okres, Brno 1914, 451; srv. též J. Tribula—J. Unger, l. c.

⁸ J. Unger, Moravská tvrziště v pověstech, VVM XXIII 1971, čís. 3, 346—351.

⁹ J. Tribula—J. Unger, l. c.; J. Unger, Der Turmhügel „Žižkův stůl“ bei Malá Vrbka (Bezirk Hodonín), SPFFBU XVI 1967, I 12, 232—233.

¹⁰ Horské vodní mlýny byly stavěny na březích; srv. L. Niederle, Moravské Slovensko sv. II, Praha 1922, 435.

¹¹ F. Dvorský, l. c.

¹² Horňácko, Brno 1966, V. Frolec, Stavitelství, 140—141.

Terrainbegehung in der Flur „Vojšice“ bei Malá Vrbka (Bez. Hodonín). In der Flur „Vojšice“ im Kataster von Malá und Hrubá Vrbka wurde eine Oberflächenerforschung durchgeführt, durch die eine namenlose mittelalterliche Dorfwüstung lokalisiert wurde, welcher die Volkstradition den Namen Vojšice, manchmal auch Zbrodek zuspricht. Die Siedlungsspuren befinden sich auf einer Fläche von ca. 700×50—60 m und verfolgen das rechte Ufer eines durch das breite Tal fließenden Gebirgsbaches. Festgestellt hat man Spuren von eingetieften sowie oberirdischen Objekten. Ein Be-

standteil des Dorfes war vermutlich auch eine Wassermühle, von der ein niederes aus Erde aufgeschüttetes Fundament erhalten blieb, welches von drei Seiten von einer seichten breiten Eintiefung umgeben ist, die auf der vierten Seite direkt an das Bachufer anknüpft. Dieses Gebilde war bereits früher schon bekannt und wird ebenfalls als eine Feste betrachtet. Das Dorf mied ein heute gleichfalls verödeter Weg. Aufgrund der Keramik ist es möglich zu bestimmen, dass das Dorf in der zweiten Hälfte des 12. Jhs. entstand und am Ende des 14. Jhs. unterging.

STŘEDOVĚKÝ POHÁR Z POLEŠOVIC (okr. Uherské Hradiště)

ROBERT SNÁŠIL, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště

Při průzkumu na nezastavěných plochách byla v Polešovicích v místě zvaném „Městečko“ objevena část destruované kopulovité hliněné pece. Její zbytky byly patrné v profilu úvozu. Převislá horní část profilu hliněné stěny hrozila zřícením, a proto nebyl objekt z bezpečnostních důvodů podroben výzkumu. Mezi destruovanými stěnami kopule, tvořící nyní výplň spodní části pece, bylo vybráno několik středověkých střepů a celý pohár.

Tělo poháru a částečně i jeho okraj je deformován. K narušení původního tvaru nedošlo druhotným přepálením, ale již v průběhu pátky. Nádobu byla vypalována redukčně, tedy v kouři, bez přístupu vzduchu. Svědčí o tom černé zbarvení nástřepí většiny povrchu. Patrně při dokončení pátky, když byla pec otevřena, nebyly zbytky paliva dostatečně rychle odstraněny. Za přístupu vzduchu se znovu vznítily a došlo k oxidaci. Na nádobě se to projevuje tím, že část nástřepí je zbarvena cihlově červeně, místy až popelavě bíle, což jsou charakteristické znaky oxidace. Dalším dokladem je puklina táhnoucí se od okraje pod hrdlo, vzniklá rovněž při pálení, respektive až po otevření pece: její okraje jsou na černě zbarveném pozadí opět cihlově červené. Pohár byl při vypalování postaven ústím dolů, protože přímý plamen zbarvil při oxidaci celý jeho vnitřek červeně.¹ K deformaci tvaru tedy došlo při změně tepelného režimu ve vypalovací komoře pece.

Vnější strana dna nese jasné stopy podsýpky. Vnitřní část dna se vyznačuje plochou spirálou, vzniklou roztahováním hrnčářské hmoty při kruhovém pohybu směrem od středu do stran. Tělo nádoby a její okraj byl zhotoven z jediného kusu hrnčářského těsta při jeho otáčivém pohybu. O tom, že stěny byly taženy, svědčí tentokrát vertikální spirála vytvořená tlakem prstů a stoupající uvnitř poháru nahoru. Dalším dokladem kruhového pohybu užitého při výrobě je i výzdoba, pokrývající větší část těla — brázděná šroubovice — vedená shora dolů. Stopy výroby napovídají, že dno poháru bylo zhotoveno samostatně, stejně jako zbývající část. Obě části byly spojeny tak, že dno bylo vsunuto zdola do spodní části poháru. Protože průměr dna byl poněkud větší než vnitřní průměr spodní části nádoby, byly její stěny roztaženy a samotné dno bylo vsazeno poněkud šikmo. Tam, kde stěny poháru přecházely přes vnější plochu dna, byly tyto přetaženy přes jeho obvod. Tím byly původně samostatné části spojeny z vnější strany. Uvnitř byl potom z menší části spoj mezi dnem a stěnami zamazán hrnčářskou hmotou, v převážné míře tu však zůstala původní nespojená spára.

Pohár byl tedy zhotoven na hrnčářském kruhu. Způsob spojení dvou částí je ale charakteristický pro výrobu nádob z volné ruky pomocí hliněných válečků. Zjištěný postup výroby můžeme tedy klasifikovat jako technologický mezistupeň. Způsob výroby i nezdařilost pátky, projevující se v deformaci tvaru i barvě povrchu by spíše odpovídal domácí výrobě. Zda pec, v níž byl pohár nalezen, je pecí chlebovou či hrnčářskou, nelze bez jejího výzkumu stanovit.

Materiál, z něhož byl pohár zhotoven, je ještě velmi blízký materiálu pozdně hradištnímu: v keramické hmotě převládá drobné písčité ostřívo nad hlinitou složkou. Ojedinele se v materiálu objevují ještě i větší křemičité kaménky. Jistou tvarovou podobnost můžeme vidět v nález bezuchého hrnce ze Zlechova, který je datován mincemi do druhé poloviny 13. století.² Zvýšená hrdla obou nádob jsou zdobena brázdami a výduť hrnce i poháru brázděnou šroubovicí. Další regionální analogií blízkou zlechovskému hrnci a tím částečně i polešovickému poháru je nález hrnce ze zaniklé raně středověké vesnice Záblačany u Polešovic. Archeologicky je datován do zanikového horizontu Záblačan, to je mezi léta 1238—1250.³ Tělo však není zdobeno šroubovicí, ale dvěma pásy obvodových brázd.⁴ Na základě tvaru, materiálu, výzdoby a teritoriálně blízkých, relativně dobře datovaných analogií, můžeme pohár zařadit do druhé poloviny 13. století.

P o z n á m ě k y :

¹ Srv. R. Snášil, Příspěvek k technologii pálení černé hrnčiny na Slovácku, ČL 57 1970, 328—335.

² Nádobu i mince, které určil J. Sejbal, jsou uloženy ve Slováckém muzeu. Srv. též V. Nekuda, K. Reichertová, Středověká keramika v Čechách a na Moravě, Brno 1968, tab. XLV/5.

³ R. Snášil, Záblačany: Zaniklé středověké vesnice v ČSSR ve světle archeologických výzkumů I. Kultura a tradice sv. 14, Uherské Hradiště 1972, 89—116.

⁴ Srv. R. Snášil, Záblačany — raně středověká zaniklá hutnická osada, Slovácko 1964, Uherské Hradiště 1964, tab. 2/15.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulík

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, M. Bálek, S. Janák, A. Životská

Na titulní obálce: Nádobka z eneolitického sídliště v Brně-Lískovci

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné